

Verksamhetsplan för upphandlingsnämnden 2022 - 2024

Antagen av nämnd: Upphandlingsnämnden

Datum: 2021-04-08, § 37

Dokumentet gäller från: 2022-01-01

Dokumentansvarig: ordförande Filip Wihrén Andersson, upphandlingschef Mattias Hultqvist

Innehåll

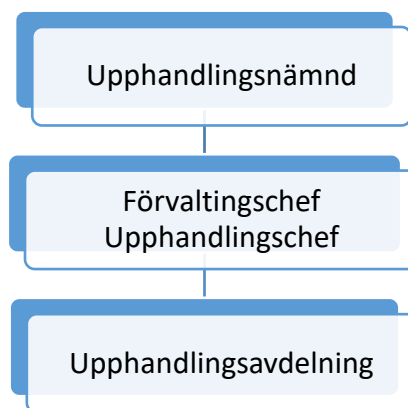
1. Nämndens uppdrag enligt reglemente	3
1.1 Organisationsbeskrivning	3
1.2 Uppdragets omfattning	3
2. Verksamhetsåren 2022 - 2024	4
2.1 Strategier och metoder	4
2.1.1 Plan för upphandling	4
2.1.2 E-handel	4
2.2 Digitalisering	4
2.2.1 Direktupphandling	5
2.2.1 E-rekvisition	5
2.3 Inköpsorganisation i Värnamo kommun	5
2.4 Kommunikation	5
2.5 Lokal och regional samverkan	5
2.6 Inköpsanalyssystemen	5
3. Utmaningar och framtida utveckling	6
4. Nämndens mål, ekonomi, HR och övriga nyckeltal	7
4.1 Nämndens mål	7
4.2 Nämndens Ekonomi	8
4.2.1 Driftbudget 2022 samt plan 2023-2024	8
4.3 Övriga omsättningstal och nyckeltal	8
5. Sammanfattning	8

1. Nämndens uppdrag enligt reglemente

Upphandlingsnämnden har det strategiska och övergripande ansvaret för kommunens aktiviteter/processer inom inköp- och upphandling, konkurrensfrågor och elektronisk handel.

Nämnden ska fullgöra sina uppgifter med fokus på nytta och kvalitet för de som verksamheten riktar sig till. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling som kan påverka nämndens ansvarsområde, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer. Ansvaret innebär också att tillse att upphandlingarna genomförs enligt gällande upphandlingslagstiftning och i enlighet med kommunens särskilda föreskrifter/beslut/delegationer.

1.1 Organisationsbeskrivning

Upphandlingsnämndens förvaltningsorgan utgörs av kommunledningsförvaltningen.

1.2 Uppdragets omfattning

Upphandlingsavdelningen ansvarar för inköps- och upphandlingsverksamheten, avtalsuppföljning, E-handel och leverantörsfakturor.

Avdelningen ansvarar för att samordna kommunens inköpsbehov och tillvarata marknadskonkurrensen på bästa sätt.

2. Verksamhetsåren 2022 - 2024

Inköpsprocessen i kommunen från behovsanalys till uppföljning och förvaltning av avtal bör kopplas till politiska förväntningar och till planering av både upphandling och dagliga inköp. Avdelningen ser ett ökat tryck/behov av nya upphandlingar/avtal för Värnamo kommuns verksamheter och därmed kommer det bli fler avtal att följa upp.

Inköps- och beställarorganisationen bör ses över för att öka inköpsmognaden hos medarbetarna i Värnamo kommun. En nulägesanalys bör tas fram för att komma vidare med arbetet av en effektiv inköpsorganisation.

2.1 Strategier och metoder

Upphandlingsavdelningen står inför ett antal förändringar, såväl i omvärlden som organisatoriskt och måste vara väl rustade med adekvat kompetens i inköps- och e-handelsfrågor inför framtiden.

Strategiska inköp omfattar hela inköpsprocessen i kommunen från behovsanalys till uppföljning och förvaltning av avtal. För att inköpsstrategin ska fungera som en vägvisare för arbetet, bör den koppla politiska förväntningar till planering av både upphandling och dagliga inköp, identifiera och prioritera vilka mål som kan uppnås genom inköp.

Kommunens upphandlare bidrar med spetskompetens avseende offentlig upphandling men framför allt goda affärer. Upphandlingsavdelningen arbetar för att minimera inköpsprocessens totalkostnad.

2.1.1 Plan för upphandling

Planen innehåller strategier inom områdena hållbarhet, social hänsyn och innovativa lösningar. Avtalskategorisering används för att frigöra resurser till att arbeta mer strategiskt.

Avdelningen ser behov av att arbeta med dialoger med potentiella leverantörer, branschorganisationer, experter och andra aktörer innan kraven utformas i den kommande upphandlingen. Syftet med dialogen är att få kunskap om de lösningar marknaden kan erbjuda eller utveckla utifrån det specifika behovet i upphandlingen. En dialog medför en högre effektivitet och kvalitet i den offentliga verksamheten samtidigt som de offentliga tjänsterna ger ökad nytta för medborgarna.

2.1.2 E-handel

Projektet 100% E-handel avslutas 2021.

Under 2022 kommer stöd av konsult att avropas för att ansluta nya avtal i marknadsplatsen. Fokus kommer vara att arbeta med beställarorganisationen och utbilda och sprida kunskap om E-handeln ibland kommunens medarbetare.

2.2 Digitalisering

Den elektroniska handeln används i syfte att förbättra och säkerställa de interna inköpsprocesserna genom att beställare vid beställningstillfället får tillgång till korrekt information om avtalsleverantörer, avtalsprodukter och priser. Effekter som ökad avtalstrohet och minskad handläggningstid beräknas innebära stora besparingar för kommunen. En ökad andel elektroniska beställningar möjliggör analyser som visar på nya upphandlingsområden och ger en bättre priskontroll och översyn av avtalsartiklar.

Vid alla upphandlingar ska det tidigt i upphandlingsprocessen klargöras och övervägas vilken typ av e-handelsuppsättning som är möjlig på det kommande avtalet som upphandlingen resulterar i. Krav på E-handel ställs i upphandlingsdokumenten för varor och tjänster.

Protokollen signeras digitalt och har förenklat arbetet mycket, en helt digital process.

2.2.1 Direktupphandling

Förslag på att införa en direktupphandlingsmodul för inköp mellan 25 000 och 100 000kr. Satsningen ligger i linje med arbetet att öka digitaliseringen av inköpsprocessen.

2.2.1 E-rekvisition

Planering att införa E-rekvisition som möjliggör en säkrare hantering än dagens rekvisitioner i papper med manuell hantering. Införandet av e-rekvisition bidrar till en digital hantering från beställning till betalning och som förhoppningsvis minskar andelen ”vilda” köp som görs i kommunen.

2.3 Inköpsorganisation i Värnamo kommun

En utredning för en effektiv inköpsorganisation i kommunen där den goda affären står i centrum föreslås. Utredning bör titta på

- Inköpsorganisation
- Koncerninköp
- Politisk organisation
- Roller
- Inköpsmognad¹

I inköpsprocessen utgör det strategiska inslaget kopplingen mellan inköp och styrning mot organisationens mål, verksamhet, omvärld och leverantörsmarknad. Inledningsvis i processen, innan planering tar vid, bör styrning och uppdrag vara ingången till inköpsarbetet. Detta kan bland annat omfatta olika typer av styrdokument.

Det är viktigt att komma ihåg att ett framgångsrikt inköpsarbete sker i samspel mellan alla olika delar av organisationen.

2.4 Kommunikation

Avdelningen avser att ta fram dynamiska och projektlika kommunikationsplaner som tar avstamp i Plan för upphandling. Planerna avser i första hand strategiska avtal för tredje part såsom sotning och skolskjuts.

2.5 Lokal och regional samverkan

I upphandlingsfrågor, erfarenhetsutbyten och utbildningsfrågor samverkar kommunen med GGv-kommunerna, de kommunala bolagen och Region Jönköpings län sedan fler år tillbaka. Gemensamma och/eller likartade rutiner för bland annat direktupphandlingar och miljökrav utarbetas i regionen.

Värnamo kommun har ett samverkansavtal mellan de fyra GGvV-kommunerna. Målsättning med avtalet är att de fyra kommunerna ska verka för ett fördjupat samarbete i upphandlingsfrågor och se över förutsättningarna för gemensamma plattformar inom upphandlingsområdet såsom exempelvis upphandlingssystem och inköpsanalyssystem.

De kommunala bolagen omfattas inte av kommunens upphandlingsverksamhet och är därför en prioriterings- och resursfråga huruvida avdelningen kan bistå bolagen med upphandlingar.

Ett koncernövergripande ansvar kan öka samverkan för offentlig upphandling och möjliggöra den goda affären

2.6 Inköpsanalyssystemen

Avtalsuppföljningar sker löpande och dialograpporter skickas en gång i kvartalet till

---

¹ Förståelsen av att offentliga medel, det vill säga pengar som finns för att invånarna betalar skatt, används vid inköp. Vilka kravställningar och målformuleringar som gäller för affären bör beslutas på chefsnivå eller på politisk nivå.

respektive förvaltning för att följa upp verksamheternas inköp.

Rapporterna är underlag vid de årliga strategiska mötena avdelningen har med respektive förvaltning för att öka avtalstroheten och kunskap kring offentliga inköp. Förvaltningarna kan styra uppföljningsresurserna till de avtal som får störst effekt för Värnamo kommun. I samråd med verksamheterna kommer sedan avdelningen utarbeta en åtgärdsplan för eventuella avvikelser.

Hantering av varje upphandling och avtal har ökat. Inköpsanalysen visar att förvaltningarnas beställarorganisationer har behov av information, stöd och vägledning för inköp och avrop.

Avtalsuppföljningen bör utvecklas och ingå i den interna kontrollen för respektives nämnds interkontroll med hjälp av nyckeltal enligt beslut Ks 3 november 2020, § 417. En effektiv priskontroll som även underlättar och förbättrar utformningen av upphandlingsdokumenten i framtida upphandlingar

Genom inköpsanalyssystemet ser vi ett ökat behov av fler upphandlingar för att göra bra affärer.

3. Utmaningar och framtida utveckling

Kommande utredning kopplat till kommunens inköpsorganisation kommer visa på vad vi står som inköpsorganisation men också vilka utmaningar kommunen står inför.

Hur kraven ställs i upphandlingen är helt avgörande för den goda affären. Den kravställande verksamheten behöver utveckla helhetssynen för offentliga affärer.

Bristar i kravställningen kan leda till ekonomiska och tidsmässiga konsekvenser och störningar i upphandlingsprocessen.

Vilka kravställningar och målformuleringar som gäller för affären bör beslutas på chefsnivå eller på politisk nivå. Det är också viktigt att verksamheten utser vilka som deltar i upphandlingsarbetet.

- Ökat behov av inköp & upphandlingsuppdrag från alla verksamheter
- Bibehålla kvalitén i upphandlingar & inköp
- Ökad trend av överprövningar
- Kontroll och uppföljning av fattade delegationsbeslut av utsedda delegater gällande direktupphandlingar.

Utredningen ”kvalitetssäkra upphandlingsdokumenten innebär att värdera och prioritera de identifierade förbättringsförslagen och implementera utvalda delar i upphandlingsverksamheten.

4. Nämndens mål, ekonomi, HR och övriga nyckeltal

4.1 Nämndens mål

KVALITET – grunduppdrag av god kvalitet för de vi är till för

Det visar verksamhetens nytta för medborgaren. Vi får ett underlag för verksamhetsutveckling, att vi följer och säkrar verksamhetens kvalitet.

Det ger goda underlag till ledning och nämnd för beslut om resurser och insatser.

Kvalitetsmål formuleras utifrån respektive nämnds/bolags grunduppdrag i förhållande till medborgarna.

Nämndernas och bolagens kvalitetsmål, för sitt grunduppdrag, ska visa god måloppfyllelse inom ekonomiskt given budgetram.

Nämndsmål: Kvalitetssäkra processen från behov till slutanvändande

	Nuläge:	Målnivåer:			
Indikatorer	2020	2021	2022	2023	2024
Andelen avtal som är möjliga att avropa via e-handel (i %)	14	30	43	55	55
Antal avtal som avropas via e-handel	58	125	175	225	225
Andelen e-fakturor (i %)	92	89	90	91	93
Andel redovisade delegationsbeslut fattade av utsedda delegater (%)	4	100	100	100	100
Beslut fattade av utsedda delegater för direktupphandlingar (i KKR)	7 048	30 000	30 000	30 000	30 000
Avtalstrohet (i %)	88	75	80	85	90
"Vilda" inköp, ej upphandlade (i KKR)	147 805	115 000	110 000	105 000	100 000
Andelen upphandlingar med minst 3 anbud (i %)	57	75	80	85	
Riktvärde antal anbud i genomsnitt per upphandling Riktvärdet i Sverige 2019 genomsnitt 4,5 anbud per upphandling	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8
Tillgänglighet och förståelse av anbudsunderlag (Snittbetyg av Fråga 3, 4, skala 1-5poäng) (Enkäten görs vartannat år)		4,0		4,2	
Svarsfrekvens leverantörsenkät (i %) (Enkäten görs vartannat år)		30		35	
Hur stor andel av utförda upphandlingar är samordnade (i %)	11	28	30	32	34
Antal upphandlingar som avbryts	4	10	7	5	3

4.2 Nämndens Ekonomi

4.2.1 Driftbudget 2022 samt plan 2023 - 2024

Upphandlingsnämndens preliminära driftbudgetramar för år 2022 är 457 tusen kronor, för år 2023 470 tusen kronor och för år 2024 483 tusen kronor.

4.3 Övriga omsättningstal och nyckeltal

Nyckeltal för upphandlingsavdelningen	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Antal annonserade upphandlingar	90	158				
Antal anbud	284	369				
Antal Förnyade konkurrensutsättningar (FKU)	20	24				
Avtalstroheten i kommunen	90 %	90 %				
Upphandlat värde (tkr)	131 514	1 048 000				
Antal fakturor	87 789	73 125				

5. Sammanfattning

- Inköpsprocessen i kommunen från behovsanalys till uppföljning och förvaltning av avtal bör kopplas till politiska förväntningar och till planering av både upphandling och dagliga inköp.
- Avdelningen ser ett ökat tryck/behov av nya upphandlingar/avtal för Värnamo kommuns verksamheter och därmed kommer det bli fler avtal att följa upp.
- Inköps- och beställarorganisationen bör ses över för att öka inköpsmognaden hos medarbetarna i Värnamo kommun. En nulägesanalys bör tas fram för att komma vidare med arbetet av en effektiv inköpsorganisation.
- Under 2022 kommer stöd av konsult att avropas för att ansluta nya avtal i marknadsplatsen. Fokus kommer vara att arbeta med beställarorganisationen och utbilda och sprida kunskap om E-handeln ibland kommunens medarbetare.
- Genom inköpsanalyssystemet ser vi ett ökat behov av fler upphandlingar för att göra bra affärer.
- Vilka kravställningar och målformuleringar som gäller för affären bör beslutas av verksamheten på chefsnivå eller på politisk nivå.
- Kontroll och uppföljning av fattade delegationsbeslut av utsedda delegater gällande direktupphandlingar.
- Utredningen ”kvalitetssäkra upphandlingsdokumenten” innebär att värdera och prioritera de identifierade förbättringsförslagen och implementera utvalda delar i verksamheten.

4.2 Upphandlingnämndens Ekonomi

4.2.1 Driftbudget 2022 samt plan 2023-2024

DRIFTVERKSAMHET	Bokslut	Bokslut	Budget	Prel	Prel	Prel
<i>Nettobelopp i tusentals kronor med en decimal</i>	2019	2020	2021	Budget	Budget	Budget
				2022	2023	2024
Upphandlingsnämnden	384,6	428,1	444,0			
TOTAL NETTOKOSTNAD	384,6	428,1	444,0	457,0	470,0	483,0